NARODOWY INSTYTUT POLSKIEGO DZIEDZICTWA KULTUROWEGO ZA GRANICĄ
POLONIKA

Narodowy Instytut Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą POLONIKA
ul. Madalińskiego 101, 02-549 Warszawa
www.polonika.pl

Teksty i opracowanie merytoryczne: Francesca Ceci
Konsultacja merytoryczna: Piotr Ługowski
Tłumaczenie polskie: Marta Koral
Fotografie: Witold Rzepczak oraz Francesca Ceci (12, 17, 20), Piotr Ługowski (2), Zeno Colantoni (6), Angelo Pagliari (16) i domena publiczna (7, 22)

Copyright © Narodowy Instytut Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą POLONIKA, 2025

STUDIO PLAN WROCŁAW
Studio Plan Anna Dębska
ul. Złotnicka 52, 54-029 Wrocław
tel. 71 373 44 37, e-mail: plan@plan.pl, www.plan.pl

Kartografia: Adam Gałęcki, Studio Plan Anna Dębska
Map data © OpenStreetMap contributors
Oprac. graf. i rysunki: Patrycja Pawlik, Studio Plan Anna Dębska

Copyright © Studio Plan Anna Dębska

Wydanie I, 2025
ISBN: 978-83-68405-10-1
ISBN: 978-83-68397-31-4

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
INSTYTUCJA NADZORUJĄCA:
NARODOWY INSTYTUT POLSKIEGO DZIEDZICTWA KULTUROWEGO ZA GRANICĄ POLONIKA
ISTITUTO POLACCO ROMA

Sobiescy w Rzymie
Wędrówka po Wiecznym Mieście śladami polskiej rodziny królewskiej
POLSKIE ŚLADY

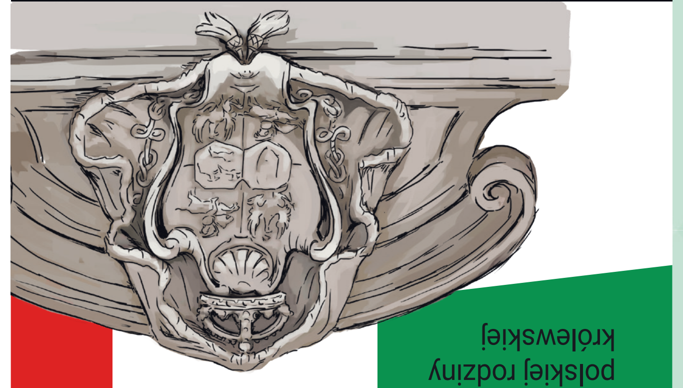

POLSKIE ŚLADY

Sobiescy w Rzymie

Wędrówka
po Wiecznym
Mieście śladami
polskiej rodziny
królewskiej

Skala 1 : 8 000

POLONIKA | Sobiescy | ISTITUTO POLACCO ROMA

Wśród czołowych postaci papieskiego Rzymu pierwszych dekad XVIII wieku na plan pierwszy wysuwa się kilku członków królewskiego rodu Sobieskich, którzy przybyli do Wiecznego Miasta w orszaku owdowiałej królowej Polski Marii Kazimiery Sobieskiej de la Grange d'Arquien.

Urodzona prawdopodobnie 28 czerwca 1641 roku w Nevers we Francji i zmarła 30 stycznia 1716 roku w Blois, jako małżonka Jana III Sobieskiego była królową Polski i wielką księżną litewską. Panowała wraz z mężem od 1676 roku do jego śmierci w roku 1696.

Po dwóch latach bezskutecznych prób zapewnienia tronu swoim synom królowa ostatecznie opuściła Polskę pod oficjalnym pretekstem podróży do Rzymu na Jubileusz 1700 roku, choć w rzeczywistości był to rodzaj dyplomatycznego wygnania z Rzeczypospolitej, do której królowa miała nigdy więcej nie wrócić.
Maria Kazimiera wyruszyła z Warszawy 2 października 1698 roku wraz z kilkoma najbliższymi krewnymi. Z ponaddwustuosobowym orszakiem i pokaźnym dobytkiem osobistym przemierzyła triumfalnie Półwysep Apeniński i 23 marca 1699 roku dotarła do Wiecznego Miasta. Szczegóły tej podróży są nam znane dzięki dokładnej relacji spisanej przez Antonia Bassaniego z Padwy, kanonika warmińskiego, który towarzyszył królowej.
W stolicy Italii czekał na nią papież Innocenty XII (Antonio Pignatelli), pozostający w bliskich stosunkach z królewską parą, której 14 lipca 1665 roku, podczas swojej nuncjatury w Polsce, udzielił ślubu, a także najznakomitsi przedstawiciele rzymskiej arystokracji, między innymi dwaj zaufani przyjaciele królowej: kardynał Carlo Barberini, protektor Królestwa Polskiego wobec Stolicy Apostolskiej, oraz książę Livio Odescalchi, który 12 września 1683 roku stał u boku Jana III podczas bitwy pod Wiedniem i był jednym z kandydatów do polskiego tronu po jego śmierci.
Maria Kazimiera, do której wkrótce dołączyli jej dwaj synowie Aleksander i Konstanty, pozostawała w Rzymie przez czternaście lat, po czym, 16 czerwca 1714 roku, przeprowadziła się do Blois we Francji, gdzie zmarła 30 stycznia 1716 roku w wieku 75 lat.
Pobyt królowej i jej dworu w Wiecznym Mieście był przedmiotem stałego zainteresowania i został szczegółowo udokumentowany w ówczesnych kronikach, pamiętnikach oraz zapisach komentujących publiczne i prywatne sprawy Marii Kazimiery, intrygujące mieszkańców papieskiego Rzymu, a czasem – ze względu na wybryki jej synów – wręcz bulwersujące.
Maria Kazimiera była w Rzymie prawdziwą osobistością, cieszącą się ogromnym szacunkiem dzięki nieprzemijającej sławie swojego męża, wielkiego bohatera bitwy pod Wiedniem z 12 września 1683 roku, który, jak powszechnie sądzono, najbardziej przyczynił się do odniesionego zwycięstwa i którego, zwłaszcza w Rzymie, sławiono jako wybawcę papieża i wyzwoliciela chrześcijańskiej Europy.
Papież Innocenty XI, dyplomatyczny architekt Ligi Świętej, z okazji zwycięstwa nad armia osmańską zainicjował w Rzymie szereg religijnych i oficjalnych uroczystości, w których uczestniczyli cała arystokracja, kler i mieszkańcy Rzymu.

Rzym Sobieskich

W Wiecznym Mieście zachowało się wiele epigrafów, obrazów, świadectw w postaci obiektów zabytkowych i cennych dokumentów dotyczących rodziny Sobieskich, zwłaszcza króla Jana III Sobieskiego, Marii Kazimiery, jej ojca Henryka, syna Aleksandra, a także wnuczki Marii Klementyny Sobieskiej, żony Jakuba III Stuarta, oraz innych osobistości związanych z rodziną królewską. Pamiątki te można odnaleźć w Bazylice Świętego Piotra i w Muzeach Watykańskich, a także w kościele Matki Bożej Anielskiej i Męczenników na Piazza della Repubblica (wcześniej Piazza Esedra). Chronologicznie obejmują one okres od 1683 roku do końca XIX wieku.

Dwie z nich są eksponowane w miejscu symbolicznym, w słynnych Muzeach Kapitolińskich przy Piazza del Campidoglio, ówczesnej siedzibie władz miejskich, w której znajdowała się pierwsza publiczna kolekcja zbiorów muzealnych na świecie i gdzie oficjalnie i uroczyście przyjmowano przybywające do Rzymu wybitne osobistości, oddając im specjalne honory.

1. Epigraf poświęcony Innocentemu XI

Palazzo Nuovo, Muzea Kapitolińskie,
Piazza del Campidoglio

Wieść o zwycięstwie wojsk Jana III Sobieskiego w bitwie pod Wiedniem w 1683 roku i rozgromieniu osmańskiej armii Kara Mustafy odbiła się w Rzymie szerokim echem. Na marmurowej płycie, ofiarowanej papieżowi przez senat rzymski w podziękowaniu za jego polityczną i duchową działalność na rzecz zwycięstwa chrześcijaństwa, widnieją imiona bohaterów tego wydarzenia: Jana III *„rege semper invictus"* oraz cesarza Świętego Cesarstwa Rzymskiego Leopolda I dowódcy jego wojsk Karola V Lotaryńskiego.

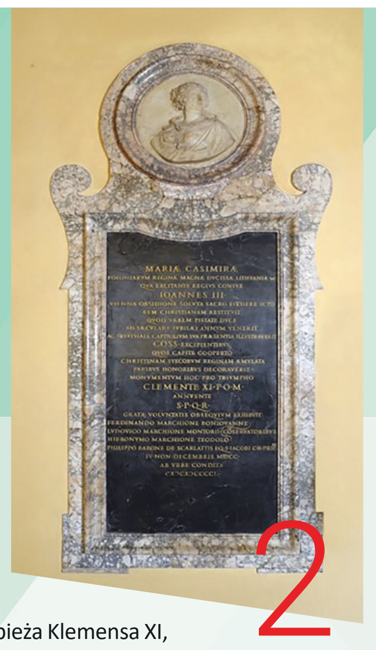

2. Epigraf dla Marii Kazimiery Sobieskiej

Palazzo dei Conservatori,
Muzea Kapitolińskie,
Piazza del Campidoglio

Po przybyciu do Rzymu Maria Kazimiera traktowana była z ogromnym szacunkiem i cieszyła się względami papieża Klemensa XI, przedstawicieli arystokracji, a także władz miasta.

Jednym z obowiązkowych spotkań dla znamienitych osobistości była oficjalna wizyta w Pałacu Konserwatorów (Palazzo dei Conservatori) na Kapitolu. Tam też udała się królowa wdowa 2 grudnia 1700 roku, aby spotkać się z przedstawicielami władz miasta i przyjąć ich hołd.

Papież i senat rzymski postanowili dodatkowo uhonorować królową, umieszczając okazały epigraf z marmuru upamiętniający jej wizytę. Zwieńczony jest on marmurowym tondem z rzeźbionym popiersiem Marii Kazimiery. Królowa, mająca wówczas około 59 lat, sportretowana została przez rzymskiego rzeźbiarza Lorenza Ottoniego z subtelną świeżością i finezją.

Epigraf, pierwotnie umieszczony w Sali Horacjuszy i Kuriacjuszy (Sala degli Orazi e Curiazi), dziś znajduje się w sali zwanej Castellani III. Tekst sławiący zasługi Marii Kazimiery został wyryty złotymi literami na płycie z czarnego marmuru.

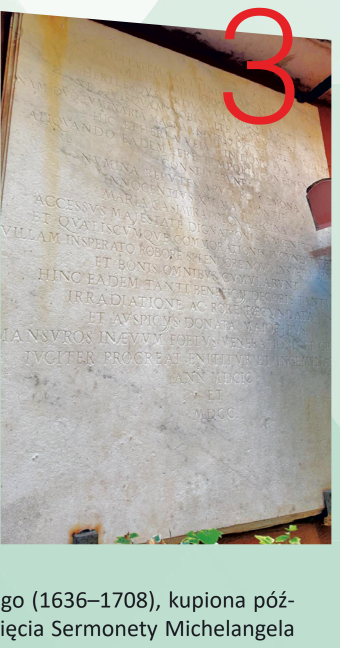

3. Epigraf poświęcony Marii Kazimierze Sobieskiej

Akademia Alfonsjańska,
via Merulana 31

Epigraf znajduje się na drugim dziedzińcu Akademii Alfonsjańskiej przy via Merulana. Pierwotnie wnosiła się tu rezydencja kardynała Francesca Nerliego (1636–1708), kupiona później, w 1725 roku, przez księcia Sermonety Michelangela Caetaniego. Z historycznej willi zachowało się kilka pamiątkowych epigrafów. Jeden z nich upamiętnia wizytę Marii Kazimiery w 1700 roku.

4. Palazzo Odescalchi

Piazza dei Santi Apostoli 80

Zaraz po przybyciu do Rzymu Maria Kazimiera zatrzymała się wraz ze swoim dworem w pałacu rodziny Odescalchich na Piazza dei Santi Apostoli, udostępnionym jej przez księcia Livia Odescalchiego. Mieszkała tu stale do 1702 roku, później zaś korzystała z niego sporadycznie. Jej ojciec, Henryk del la Grange d'Arquien, zamieszkał w sąsiednim Palazzo Cybo (dziś Guglielmi Gori), gdzie pozostał do 1702 roku, kiedy to królowa przeniosła się do Palazzo Zuccari.

5. Palazzo Zuccari

Via Gregoriana 28

Dwór Marii Kazimiery przeniósł się do Palazzo Zuccari w 1702 roku. W 1711 roku królowa zleciła dobudowanie do niego od strony placu Trinita dei Monti wspartego na czterech kolumnach balkonu o wybrzuszonym, niejako falującym belkowaniu i tralkowej balustradzie (tzw. tempietto). W szczycie portalu wejściowego znajduje się tarcza herbowa Rzeczypospolitej z naprzemiennie umieszczonymi herbami Korony (Orzeł Biały) i Litwy (Pogoń) oraz herbami Sobieskich i d'Arquien. Pałac królowej był miejscem, które gościło słynny w całym Rzymie salon muzyczny i literacki.

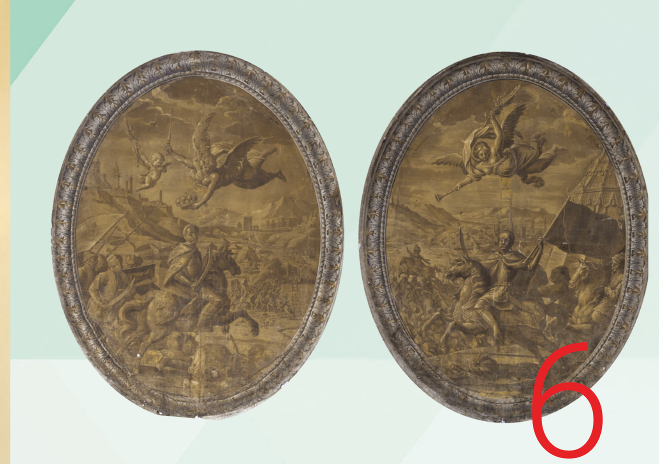

6. Medaliony upamiętniające rodzinę Sobieskich

Palazzo Barberini, via delle Quattro Fontane 13

W depozytach Narodowej Galerii Sztuki Starożytnej w Palazzo Barberini zachowały się cztery z sześciu medalionów malowanych na płótnie techniką *en grisaille*, upamiętniających najważniejsze wydarzenia z życia króla Jana III Sobieskiego.

Aby należycie uczcić pamięć Jana III Sobieskiego, Carlo Barberini, jako kardynał protektor Polski, 10 grudnia 1696 roku odprawił w kościele św. Stanisława uroczystą mszę żałobną.

Austriackiemu malarzowi Philippowi Jakobowi Wörndlemu zlecił wówczas namalowanie sześciu dużych medalionów stanowiących część szerszej oprawy artystycznej uroczystości *pompa funebris*. Zostały one wystawione w polskim kościele św. Stanisława przy via delle Botteghe Oscure, gdzie odbywały się uroczystości pogrzebowe władców i wybitnych polskich osobistości. Po zakończeniu ceremonii obrazy trafiły do rodzinnego pałacu kardynała Barberiniego.

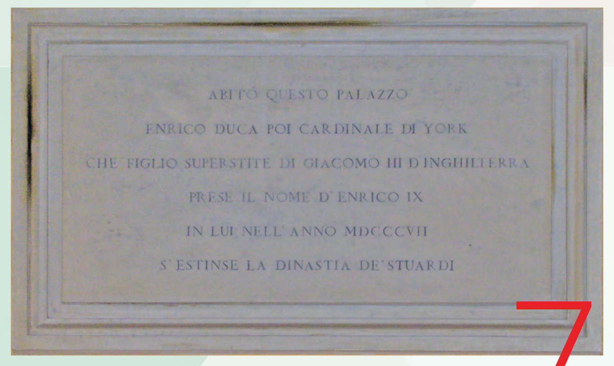
ABITÒ QUESTO PALAZZO
ENRICO DUCA POI CARDINALE DI YORK
CHE FIGLIO SUPERSTITE DI GIACOMO III D'INGHILTERRA
PRESE IL NOME D'ENRICO IX
IN LUI NELL'ANNO MDCCCVII
S'ESTINSE LA DINASTIA DE' STUARDI
7

7. Tablica upamiętniająca Henryka Stuarta

Palazzo Muti (kiedyś Palazzo del Re),
Piazza dei Santi Apostoli 49

Pałac został przeznaczony przez papieża Klemensa XI na rzymską rezydencję królewskiej pary bez królestwa – Jakuba III Stuarta i Marii Klementyny Sobieskiej oraz jej dwóch synów. Obecnie przed wejściem na dziedziniec znajduje się tablica w języku włoskim upamiętniająca pobyt w pałacu kardynała Henryka Stuarta, syna królewskiej pary i ostatniego przedstawiciela rodu.

8. Meridiana Clementina

Bazylika Matki Bożej Anielskiej
i Męczenników, Piazza della Repubblica

Papież Klemens XI zlecił wykonanie na posadzce tej bazyliki monumentalnego zegara słonecznego, zwanego też meridianą papieską lub Linią Klementyńską, mającego wyznaczać najważniejsze święta religijne i pokazywać dokładny czas.

Zegar ten, odsłonięty uroczyście 6 października 1702 roku, to wmurowany w marmurową podłogę pas z brązu o długości 44,89 m, ozdobiony marmurowymi inkrustacjami ze znakami zodiaku i oznaczeniami pozycji ciał niebieskich.

Za zgodą papieża Maria Kazimiera mogła umieścić w tym miejscu dwie symetryczne tablice upamiętniające bitwę pod Wiedniem, co stanowiło wielki przywilej. Napis na pierwszej z nich głosi: *„Diem XII September Christiano populo faustam felicem Ioannis III Polon. Re[.] Vienna victoria de Turcis reportata anno MDCLXXXIII Innocentio XI sedente"* (12 września, w dniu szczęsnym i pomyślnym dla chrześcijaństwa, król Polski Jan III odniósł zwycięstwo nad Turkami pod Wiedniem w roku 1683 za pontyfikatu Innocentego XI). Na drugiej widnieje napis: *„Maria Casimira Poloniae regina uxor periodo decemnovenali absoluta restituti que solis ac lunae motibus Romae signavit anno MDCCII Clementis Undecimi secondo"* (Maria Kazimiera, królowa małżonka Polski, po upływie dziewiętnastu cykli słońca i księżyca, zamieściła w roku 1702, drugim roku pontyfikatu Klemensa XI). Tablice zostały wmurowane w podłogę 12 września 1702 roku, dziewiętnaście lat po odsieczy wiedeńskiej.

9. Pomnik nagrobny Henryka de la Grange

Kościół św. Ludwika Króla Francji,
Piazza di S. Luigi dei Francesi

W prawej nawie narodowego kościoła francuskiego przy placu San Luigi dei Francesi znajduje się marmurowy pomnik nagrobny ojca Marii Kazimiery i teścia Jana III, Henryka de la Grange markiza d' Arquien, który w wieku 93 lat został mianowany kardynałem kościoła San Nicola in Carcere i, jak głosi epigraf, zmarł w dostojnym wieku 105 lat i 12 dni.

10. Grobowiec Aleksandra Sobieskiego

Kościół Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny (Kościół Kapucynów),
via Veneto 27

W kościele Kapucynów przy via Veneto, po lewej stronie w pobliżu ołtarza, znajduje się grobowiec syna Marii Kazimiery i Jana III Sobieskiego, Aleksandra, który zmarł w 1714 roku w wieku 37 lat, kilka miesięcy po wyjeździe matki do Francji.

Czternaście lat po śmierci Aleksandra jego brat Jakub zlecił rzeźbiarzowi Camillo Rusconiemu wykonanie marmurowego pomnika w kształcie arki, z urną podtrzymywaną przez dwa anioły i z medalionem z podobizną księcia.

11. Pomnik nagrobny z sercem Marii Klementyny

Bazylika świętych Dwunastu Apostołów,
Piazza dei Santi Apostoli 51

W kościele tym odbył się pogrzeb zmarłej 18 stycznia 1735 roku w wieku 33 lat księżniczki i królowej Anglii (bez królestwa) Marii Klementyny Sobieskiej, żony jakobickiego pretendenta do tronu Jakuba III Stuarta oraz wnuczki Jana III i Marii Kazimiery. Ciało zmarłej zostało początkowo wystawione w bazylice świętych Dwunastu Apostołów, a uroczystą ceremonię pogrzebową zaaranżował architekt Ferdinando Fuga. W 1738 roku przy jednej z kolumn w bazylice umieszczono marmurowy pomnik nagrobny z epitafium serca Marii Klementyny autorstwa Filippa Della Valle.

12. Obraz przedstawiający pogrzeb Marii Klementyny

Muzeum Rzymu w Palazzo Braschi,
Piazza di S. Pantaleo 10

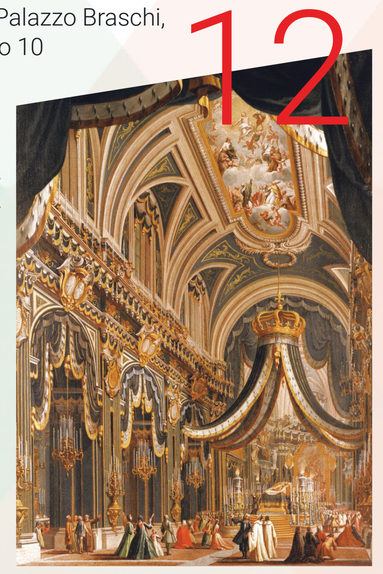

W muzealnych zbiorach znajduje się obraz zatytułowany *Pogrzeb Marii Klementyny Sobieskiej Stuart w kościele Świętych Apostołów* (135,5 x 98 cm). Wykonany około 1735 roku, przypisywany jest braciom Giuseppe i Domenicowi Valerianim.

13.Cenotaf Marii Klementyny

Bazylika Świętego Piotra, Piazza San Pietro

W 1742 roku w jednej z naw Bazyliki Świętego Piotra ustawiono okazały marmurowy cenotaf z mozaikowym portretem Marii Klementyny Sobieskiej. Napis głosi: „MARIA CLEMENTINA M BRITAN FRANC ET HIBERN REGINA". Pomnik został zaprojektowany przez Filippa Barigioniego, marmurowe figury wyrzeźbił Pietro Bracci, a złotą dekorację wykonał Francesco Giardoni. Mozaika została wykonana przez Pietra Paola Cristofariego, który wzorował się na olejnym portrecie królowej namalowanym przez Ignaza Sterna. Maria Klementyna jest, obok Matyldy z Canossy i Krystyny Szwedzkiej, jedną z trzech kobiet, które doczekały się pomnika w Bazylice Świętego Piotra. Ciało Marii Klementyny, pierwotnie złożone w Grotach Watykańskich, przeniesiono w 1745 roku do sarkofagu znajdującego się przy spiralnych schodach.

14. Pomnik nagrobny Stuartów

Bazylika Świętego Piotra, Piazza San Pietro

Na wprost cenotafu Marii Klementyny Sobieskiej znajduje się pomnik upamiętniający jej męża Jakuba III Stuarta oraz synów królewskiej pary – Karola Edwarda i kardynała Henryka Benedykta. Pomnik, przypominający kształtem małą świątynię z parą zasmuconych aniołów, jest klasycystycznym dziełem dłuta Antonia Canovy.

15. Pomnik nagrobny Innocentego XI

Bazylika Świętego Piotra, Piazza San Pietro

Pomnik papieża Innocentego XI (1676–1689) zawiera w środkowej części płaskorzeźbę z białego marmuru przedstawiającą kulminacyjny moment bitwy pod Wiedniem – po lewej stronie widać mury i budynki miasta, a powyżej, pośrodku, jeźdźca na koniu zwróconego w stronę anioła i wskazującego ręką sztandar z półksiężycem, zdobyty przez króla Jana III Sobieskiego na wiedeńskim polu bitwy w 1683 roku. Sztandar został przesłany do papieża Innocentego XI w dzień po zwycięstwie i przekazany mu przez sekretarza króla, Tomasza Talentiego, który wyruszył bezpośrednio spod Wiednia wraz ze słynnym listem królewskim zaczynającym się od słów nawiązujących do zwycięstwa Cezara: *„Venimus, vidimus et Deus vicit"*.

16. Epigraf Franciszka Zakrzewskiego

Kościół św. Stanisława Biskupa i Męczennika,
via delle Botteghe Oscure 16

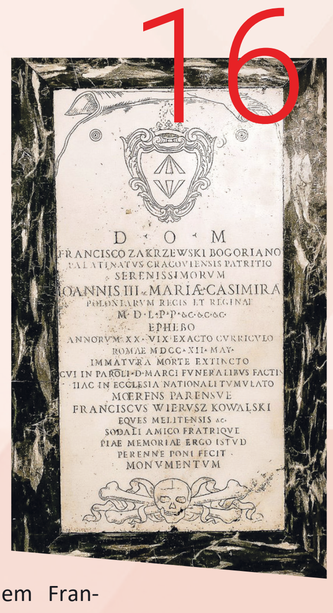

W polskim kościele przy via delle Botteghe Oscure, wśród licznych wmurowanych w posadzkę marmurowych epigrafów poświęconych wybitnym Polakom, można odnaleźć wzmiankę o Sobieskich, znajdującą się na tablicy z nazwiskiem Franciszka Zakrzewskiego, pazia na dworze Jana III Sobieskiego i Marii Kazimiery. Zakrzewski przybył do Rzymu w orszaku Marii Kazimiery i zmarł kilka miesięcy później, 12 maja 1700 roku, w wieku 20 lat. W przykościelnych salach można podziwiać także dwa płótna przedstawiające Jana III i jedno z wizerunkiem Marii Kazimiery.

17. Płyta nagrobna Jana Kazimierza Denhoffa

Kościół San Carlo alle Quattro Fontane,
via del Quirinale 23

W kościele, będącym arcydziełem architektury barokowej projektu Francesca Borrominiego, pochowany został polski kardynał Jan Kazimierz Denhoff, wysłannik króla Jana III Sobieskiego do Rzymu. Denhoff jako opat uczestniczył w 1682 roku w negocjacjach dotyczących ligi antytureckiej. To właśnie on wręczył papieżowi Innocentemu XI sztandar wysłany przez Jana III (por. pkt 15). Mianowany kardynałem, Denhoff zmarł 6 czerwca 1697 roku i został pochowany w kościele przy Czterech Fontannach. W posadzce zakrystii widnieje jego płyta nagrobna z inskrypcją, wykonana z wielobarwnego marmuru, ozdobiona dwiema alegorycznymi postaciami spoczywającymi na sarkofagu i herbem zmarłego.

18.Epigraf Opizia Pallaviciniego

Bazylika św. Sylwestra i św. Marcina w Monti,
via del Monte Oppio 28

W kościele znajduje się epigraf nagrobny tytularnego kardynała Opizia Pallaviciniego, nuncjusza w Polsce na dworze Jana III w latach 1680–1686, zwolennika i orędownika przystąpienia Polski do ligi antytureckiej. Kardynał zmarł 11 września 1700 roku i został pochowany w kościele oraz uczczony tablicą upamiętniającą jego wybitne zasługi i działalność na dworze króla Jana III Sobieskiego.

19. Kościół Najświętszego Imienia Maryi przy Forum Trajana

Via del Foro Traiano 89

Papież Innocenty XI ustanowił święto Najświętszego Imienia Maryi w podzięce za wstawiennictwo Matki Boskiej podczas odsieczy wiedeńskiej 12 września 1683 roku, a następnie powołał do życia arcybractwo pod tym samym wezwaniem, stając się jego pierwszym konfratrem. Członkinią arcybractwa, jak wynika z obrazu wciąż przechowywanego w kościele, była również Maria Klementyna Sobieska.

Siedziba bractwa mieści się do dzisiaj przy Forum Trajana, w kościele Najświętszego Imienia Maryi wzniesionym w latach 1736–1751 przez architekta Antoine'a Derizeta. W zakrystii zachował się pokaźny epigraf nawiązujący do powołania arcybractwa przez Innocentego XI ku czci odniesionego zwycięstwa i wyzwolenia Wiednia.

20. Obraz przedstawiający Marię Klementynę

Bazylika św. Klemensa,
Piazza di San Clemente

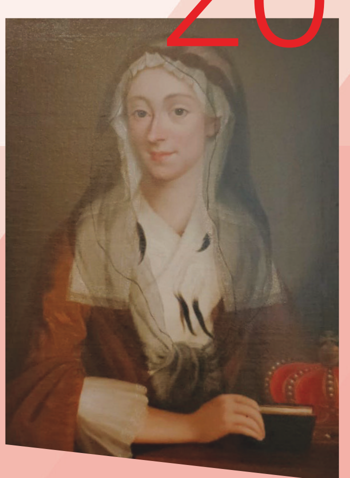

Kościół zarządzany jest przez irlandzkich dominikanów, powiązanych z rodziną Stuartów na wygnaniu. Jeden z nich, zakonnik John Brown, był spowiednikiem Jakuba III Stuarta i uczestniczył w zaślubinach Jakuba z Marią Klementyną Sobieską w Montefiascone. W zakrystii kościoła zachował się olejny obraz przedstawiający Marię Klementynę.

21. Bazylika św. Cecylii na Zatybrzu

Piazza di Santa Cecilia 22

Liczne pamiątki po Marii Klementynie Sobieskiej można znaleźć w klasztorze św. Cecylii na Zatybrzu, gdzie królowa zatrzymywała się kilkakrotnie, nawet na dłuższe okresy. Świadectwem są zachowane w benedyktyńskich archiwach epigrafy i dokumenty ze wspomnieniem miejsca, w którym modliła się pobożna królowa.

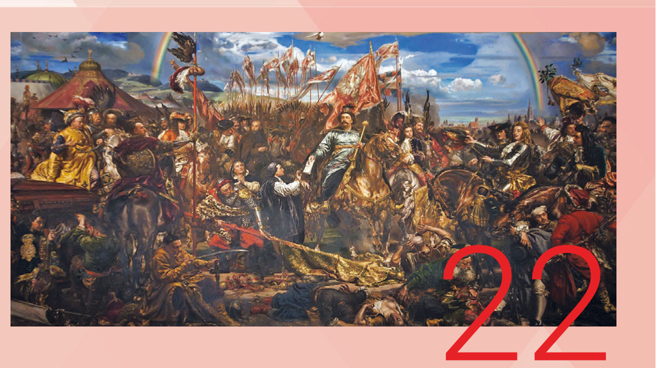

22. Obraz przedstawiający Jana III Sobieskiego pod Wiedniem

Muzea Watykańskie,
Viale Vaticano

W jednej z sal Muzeów Watykańskich znajduje się monumentalnych rozmiarów obraz (4,58 x 8,94 m) Jana Matejki zatytułowany *Jan Sobieski pod Wiedniem.* Dzieło to zostało podarowane papieżowi Leonowi XIII w imieniu narodu polskiego z okazji dwusetnej rocznicy bitwy. Malowidło przedstawia scenę odsieczy wiedeńskiej, kiedy to połączone pod wodzą Sobieskiego wojska Rzeczypospolitej i Świętego Cesarstwa Rzymskiego pokonały oddziały osmańskie dowodzone przez wielkiego wezyra Kara Mustafę. Matejko uwiecznił na płótnie króla Jana III Sobieskiego podczas wręczania posłańcowi listu do papieża Innocentego XI. U stóp króla widnieje turecki sztandar, wysłany później do Rzymu wraz z wiadomością. Na obrazie zostali wiernie przedstawieni wszyscy dowódcy i bohaterowie wydarzenia, w tym błogosławiony kapucyn Marco D'Aviano, mianowany legatem przez Innocentego XI. W Archiwum Watykańskim, obok licznych dokumentów dotyczących rodziny Sobieskich, znajduje się słynny list wysłany przez króla do papieża po zwycięstwie pod Wiedniem 12 września 1683 roku.

23. Napierśnik z bitwy pod Wiedniem

Dom Polski Jana Pawła II
w Rzymie,
via Cassia 1200
(poza zasięgiem mapy)

W Domu Polskim znajduje się napierśnik zbroi husarskiej ozdobiony dwoma medalionami. Prawy ukazuje Krzyż Rycerski, który był godłem stanu rycerskiego, lewy zaś („na sercu") wizerunek Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej. Ten element uzbrojenia odpowiada wyposażeniu husarii podczas bitwy pod Wiedniem.

Był to dar dla Jana Pawła II od rządu PRL, przekazany przez ówczesnego prezesa Rady Ministrów Wojciecha Jaruzelskiego 17 czerwca 1983 roku, podczas drugiej papieskiej pielgrzymki do Polski.

Dokumenty dotyczące rodu Sobieskich w Rzymie

W Rzymie znajduje się ponadto szereg instytutów zakonnych, w których przechowywane są pamiątki po królu Janie III Sobieskim. W wielu archiwach i bibliotekach przechowywane są dokumenty, w tym listy wysyłane do Rzymu przez rodzinę Sobieskich, świadczące o bliskich relacjach osobistych i oficjalnych utrzymywanych z przedstawicielami najwyższych sfer duchownych i rodzin arystokratycznych.

STATO DELLA CITTÀ DEL VATICANO
Città del Vaticano
Tevere
Isola Tiberina
Flaminio
Della Vittoria
Trionfale
Prati
Borgo
Aurelio
Pinciano
Salario
Nomentano
Ludovisi
Sallustiano
Campo Marzio
Colonna
Trevi
Castro Pretorio
Tiburtino
Ponte
Parione
Sant'Eustachio
Pigna
Regola
Sant'Angelo
Trastevere
Campitelli
Monti
Esquilino
Celio
Ripa
Gianicolense
Portuense
Appio-Latino
Villa Borghese
Villa Albani
Villa Giorgina
Parco dei Daini
Pincio
Giardino di Villa Medici
Parco Adriano
Castel Sant'Angelo
Piazza San Pietro
Villa Sciarra
Orto Botanico
Parco di Traiano
Parco del Colle Oppio
Colosseo
Circo Massimo
Villa Celimontana
Parco Savello
Rome Rose Garden
Riserva Naturale di Monte Mario
Lecceta
Pineta
Termini
Roma Termini
Spagna
Barberini
Repubblica
Flaminio
Lepanto
Ottaviano
Cipro
Cavour
Colosseo
Circo Massimo
Vittorio Emanuele
Manzoni
San Giovanni
Castro Pretorio
Roma San Pietro
Lungotevere
1 Piazza del Campidoglio
2 Musei Capitolini
3 Collegio Alfonsiana
4 Palazzo Odescalchi
5 Palazzo Zuccari
6 Palazzo Barberini
7 Palazzo Muti
8 Basilica di Santa Maria degli Angeli e dei Martiri
9 Chiesa di San Luigi De' Francesi
10 Chiesa della Immacolata Concezione della Beata Vergine Maria
11 Basilica dei Santi XII Apostoli
12 Museo di Roma a Palazzo Braschi
13
14 Basilica di San Pietro
15
16 Chiesa di S. Stanislao Vescovo e Martire
17 Chiesa di San Carlo alle Quattro Fontane
18 Basilica dei Santi Silvestro e Martino ai Monti
19 Chiesa del Santissimo Nome di Maria al Foro Traiano
20 Basilica di San Clemente
21 Basilica di Santa Cecilia in Trastevere
22 Musei Vaticani
Basilica del Sacro Cuore di Gesù a Castro Pretorio
Fontana di Trevi
Pantheon
Forum Romanum
Foro di Traiano
Monumento a Vittorio Emanuele II
Skala 1 : 8 000
0 50 100 150 200 m
granica państwa
ulica główna przelotowa
pozostałe ulice
most, estakada
ulica główna przelotowa w tunelu
inna droga w tunelu
schody
linia kolejowa; stacja kolejowa
linia kolejowa tunelu
bocznica kolejowa
linia metra; stacja metra
granica rezerwatu przyrody
dworzec autobusowy; fontanna
las, park, ogród; cmentarz